

Tuula Ruuska

Lähetettäjä: Viisari <Viisari@saarijarvi.fi>
Lähetetty: tiistai 18. marraskuuta 2025 11.05
Vastaanottaja: kunta@kannonkoski.fi; kirjaamo@karstula.fi; kinnulan.kunta@kinnula.fi; kunta@kivijarvi.fi; kirjaamo@kyyjarvi.fi; pihtiputaan.kunta@pihtipudas.fi; Saarijärvi Kirjaamo; viitasaaren.kaupunki@viitasaari.fi; Äänekosken kaupungin kirjaamo; Rautiainen Markku; Nissinen Eino; marja.lehtonen; Helppikangas Pekka; Kinnunen Ari; Autiosalo Satu; Vuopionperä-Kovanen Helena; Matti Tuononen; Kati Tiala
Aihe: Kutsu Leader Viisarin syyskokoukseen
Liitteet: Esityslista syyskokous 2025.pdf; talousarvio 2026.pdf; Toimintasuunnitelma 2026.pdf; Toimenpiteet-viestintä 2026.pdf
Seurantamerkintä: Seuranta
Merkinnän tila: Merkitty

Tervetuloa Leader Viisarin syyskokoukseen!

Viisarin syyskokous järjestetään **keskiviikkona 26.11.2025 klo 18:00 Äänekoskella**. Kokouksessa käsitellään yhdistyksen sääntömääräiset asiat, toimintasuunnitelma, talousarvio sekä valitaan uusi hallitus/puheenjohtaja.

Kokousmateriaalit liitteenä: Esityslista, Toimintasuunnitelma 2026, Talousarvio 2026 ja Toimenpiteet viestintä 2026.

Kokous on kaikille avoin. Pyydämme toimittamaan valtakirjat ennakkoon viisari@saarijarvi.fi sähköpostiosoitteeseen.

Ennen kokousta tarjolla kahvia klo 17.30 alkaen. Valtakirjojen tarkistus klo 17.30–18.00 välisenä aikana.

Tilaisuuden osoite: Cafe Möljä – Asemakatu 1, Suolahti

Leader Viisarin nimeämistoimikunta on valittu hallituksen kokouksessa 10.11.2025. Jäseniksi valittiin:

- Julkinen hallinto: Matti Tiusanen, Äänekoski
- Paikalliset yhdistykset ja yritykset: Tanja Lillstrang, Karstula
- Muut maaseudun asukkaat: Pekka Suutari, Kinnula

Nimeämistoimikunnan kokouksissa esittelijänä toimii Viisarin varapuheenjohtaja tai puheenjohtaja ja sihteerinä toiminnanjohtaja.

Nimeämistoimikunta kokoontuu ennen syyskokousta valmistelemaan esityksen yhdistyksenhallituksen kokoonpanosta sekä puheenjohtajasta. Esityksessä esitetään erovuoroisten jäsenten tilalle uudet ehdokkaat. Nimeämistoimikunnan työssä huomioidaan alueellinen edustavuus, kolmikantaperiaate (julkinen, yksityinen ja yhteisö/sektori) sekä tasa-arvon toteutuminen yhdistyksen sääntöjen mukaisesti.

Ystävällisin terveisin

Tiina Toivonen
toiminnanjohtaja
Leader Viisari ry

Virastotie 2, 43100 Saarijärvi

p. 0400 418 055

tiina.toivonen@saarijarvi.fi

www.keskisuomenmaaseutu.fi/viisari

Viisa

Leader Viisari ry:n syyskokous 2025

Aika **26.11.2025 klo 18** (kahvit klo 17.30)
Paikka Cafe Möljä, Asemakatu 1, Suolahti
Läsnä osallistujaluettelon mukaan

Käsiteltävät asiat (sääntöjen §11)**1. Kokouksen avaus****2. Valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja tarvittaessa kaksi ääntenlaskijaa****2.1 Puheenjohtaja**

Esitys:

Päätös:

2.2 Sihteeri

Esitys:

Päätös:

2.3 Pöytäkirjan tarkastajat ja ääntenlaskijat

Esitys:

Päätös:

3. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokous on kutsuttava koolle vähintään seitsemän vuorokautta ennen kokousta ilmoituksella kotisivuillaan tai kullekin jäsenelle lähetettävällä sähköpostilla tai kirjeellä (sääntöjen 10 §).

Kokouskutsu ja kokousmateriaali on julkaistu Viisarin kotisivuilla ja lähetetty sähköpostitse tiedoksi jäsenkuntiin 18.11.2025.

Esitys:

Päätös:

4. Hyväksytään kokouksen työjärjestys

Esitys: Hyväksytään työjärjestys kohdasta 5 eteenpäin.

Päätös:

5. Yhdistyksen toimintasuunnitelma vuodelle 2026, liite 1

Esitys: Hyväksytään toimintasuunnitelma vuodelle **2026**.

Päätös:

6. Yhdistyksen talousarvio vuodelle 2026, liite 2

Esitys: Hyväksytään yhdistyksen talousarvio vuodelle **2026**.

Päätös:

7. Jäsenmaksut, palkkiot ja korvaukset**7.1. Jäsenmaksujen ja palkkioiden suuruudet vuodelle 2026.**

Esitys:

Hallitus esittää, että jäsenmaksuja korotetaan seuraavasti vuonna **2026**:

- henkilöjäsen, ei peritä jäsenmaksuja
- yritys-, yhteisöjäsen **60 €**
- kuntajäsen **150 €**

Hallitus esittää, että palkkiot vuodelle 2026:

- hallituksen jäsenen ja nimeämistoimikunnan kokouspalkkio **70 €** per istuttu kokous, jos hallituksen kokous kestää yli 3 h, maksetaan palkkio korotettuna, + **20 €** per kokous. Korotettu palkkio edellyttää, että hallituksen jäsen on läsnä koko kokouksen ajan.
- puheenjohtajan vuosipalkkio **1 800 €**
- varapuheenjohtajan vuosipalkkio **900 €**
- tositetarkastajan palkkio **130 €** per tarkastus ja mahdolliset matkakulut matkalaskun mukaan.

Päätös:

8. Hallituksen puheenjohtajan valinta ja valinnat erovuoroistenhallituksen jäsenten tilalle sekä heille henkilökohtaiset varajäsenet 01.01.2026 alkavalle kaudelle

8.1. Yhdistyksen puheenjohtajan valinta

Valitaan yhdistyksen puheenjohtaja.

Esitys:

Päätös:

8.2. Valitaan hallituksen jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet erovuoroisten hallituksen jäsenten tilalle 1.1.2026 alkavalle kaudelle

Hallituksen kokoonpano 2025

Jäsenet		Varajäsenet		
*Hannu Penttinen, pj				Äänekoski
Alueen julkista tahoa edustavat				
*Gunnar Muhonen		*Jenni Leppilahti		Karstula
Henna Penttinen		Matti Virtanen		Äänekoski
**Miia Hiironen, vpj				Pihtipudas
Alueen asukkaita edustavat				
*Seppo Salmi		*Petri Kinnunen		Kinnula
		*Kaisu Rasi		Pihtipudas
Markus Kauppinen		Pauliina Ritvanen		Viitasaari
Jari Penttinen		Erna Elo		Saarijärvi
Alueen yrityksiä ja yhdistyksiä edustavat				
*Pirjo Niskavaara		*Hannu Ahonen		Kivijärvi
Ville Virtanen		Päivi Ruotsalainen		Kannonkoski
Tanja Kyrölahti		Jaakko Uusisalo		Kyyjärvi

Hallituksen jäsenen toimikausi on kaksi vuotta, * = erovuorossa vuonna 2025, **maksimiaika 6 vuotta

Esitys:

Päätös:

8.3 Muut mahdolliset muutokset hallituksen kokoonpanoon

Esitys:

Päätös:

9. Valitaan tilintarkastaja ja varatilintarkastaja, tilintarkastajaksi voidaan valita myös yhteisö

Esitys: Varsinainen tilintarkastaja **Samu Kallioinen**, varalle KHT yhteisö **SYS Audit Oy**.

Päätös:

10. Kokouksen päättäminen

Leader Viisari ry / talousarvio 2026

Toimintaraha 2023-2027

Menot

palkat ja palkkiot	135 000
ostopalvelut	24 000
matkakulut	20 000
muut kulut	3 400
flat rate	18 000

200 400

Tulot	EU	86 172
	Valtio	74 148
	Kunnat	40 080

200 400

Metsojen Karkelot

Menot

palkat ja palkkiot	30 000
ostopalvelut	17 000
flat rate	5 700

52 700

Tulot	Eu	22 661
	Valtio	30 039

52 700

Järvikalan myynnin edistäminen

Menot

palkat ja palkkiot	25 000
ostopalvelut	4 700
matkakulut	100
flat rate	3 700

33 500

Tulot	Eu	12 965
	Valtio	17 186
	Yksityinen	3 350

33 500

Viisari yhdistyksen talousarvio

Menot

palkat ja palkkiot	200
ostopalvelut	500
matkakulut	100
muut kulut	150
Järvikala, yksityinen rahoitus	3 350

4 300

Tulot

Varainhankinta

Jäsenmaksut	4 300
Korkotulot	0

4 300

Menot yht. 290 900

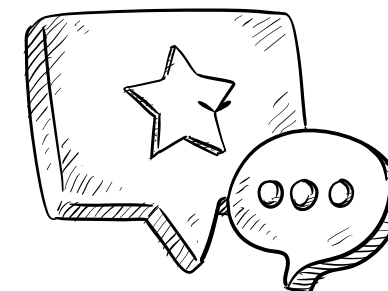
Tulot yht. 290 900

TILIKAUDEN TULOS 0

KENELLE	MITÄ	MITEN	MILLOIN	MIKSI	VASTUU
HENKILÖSTÖ	Ajankohtaiset ja työn alla olevat asiat	Henkilöstöpalaverit, WhatsApp-ryhmä henkilöstölle	Viikottain	Tiedon jakaminen ja työnjako	Toiminnanjohtaja sekä muu henkilöstö
	Menot ja poissaolot	Jaetut kalenterit, Viisarin yleinen kalenteri, WhatsApp-ryhmä henkilöstölle	Jatkuvasti	Tiedonkulun varmistaminen, asioiden sujuvuuden varmistaminen	Koko henkilöstö
	Tilavaraukset toimistolle	Viisarin yleinen kalenteri	Ajankohtaisesti	Salassapidon turvaaminen	Koko henkilöstö
HALLITUS	Perehdytys Viisarin toimintaan	Perehdytyskoulutus, extranetin materiaali	Koulutus 1 x vuosi, materiaalien päivitys tarvittaessa	Ohjelman toteuttaminen, yhdistystoiminta	Toiminnanjohtaja
	Kokousmateriaali	Extranet, Hyrrä	Viikkoa ennen kokousta	Ohjelman toteuttaminen, yhdistystoiminta	Kokousasioiden valmistelija/Toiminnanjohtaja
	Tilaisuudet, koulutukset	Hallituksen uutiskirje, sähköposti, puhelin	Tarvittaessa	Osaamisen lisääminen	Toiminnanjohtaja sekä muu henkilöstö
JÄSENET	Vuosikokouskutsut	Nettisivut, jäsentiedote	Kokouskutsut 2x vuosi, jäsentiedote 1 x vuosi	Aktivointia ja osallistamista päätöksentekoon	Tiedottaja tai muu henkilöstö

KENELLE	MITÄ	MITEN	MILLOIN	MIKSI	VASTUU
HANKETOIMIJAT	Ohjeistusta Leader-toiminnan eri vaiheista	Henkilökohtainen neuvonta, sähköposti, puhelin, nettisivut, aloituspalaverit tai -puhelut, hanketreffit, maksamiskoulutus, seurantaryhmien kokoukset	Hakuvaiheessa, hankkeen hyväksynnän jälkeen, toteutuksen aikana.	Hakemusten laadukas valmistelu, hankkeen onnistumisen tukeminen, strategian tavoitteiden saavuttaminen, hyvien käytäntöjen levittäminen	Henkilöstö, hallitus
	Viestinnän tärkeydestä muistutetaan, kannustetaan viestimään hankkeesta aktiivisesti mediaan,, tiedotetaan viestinnän tehotunnit koulutuksista, ruokaviraston hankekortista tiedotus	Viestintäohjeet, maksamiskoulutus, seurantaryhmien kokoukset.	Aloituspalaveri tai -puhelu tukipäätöksen saavuttua.	Tiedon ja tunnettavuuden lisäämiseksi, hyvien käytäntöjen levittämiseksi. Hankkeiden vaikuttavuuden todentamiseksi.	Henkilöstö
	Uusien välineiden ja kanavien mahdollisuudet	Tilaisuudet eri aiheista	Tarvittaessa, resurssien mukaan	Viestintäosaamisen lisäämiseksi.	Henkilöstö, hallitus, ELY-alueviestijä (rahoitusviestintä)
POTENTIAALISET HANKE- JA YRITYSTUKISEN HAKIJAT	Esimerkkejä rahoitetuista hankkeista	Nettisivut, fb-sivut, Instagaram, tiedotuslehdet, hankerekisteri, hankekartta	Tarpeen mukaan	Tiedon ja tunnettavuuden lisäämiseksi, hakijoiden aktivoimiseksi	Tiedottaja ja henkilöstö
	Kokousmateriaali	Extranet, Hyrrä	Viikkoa ennen kokousta	Ohjelman toteuttaminen, yhdistystoiminta	Kokousasioiden valmistelija
	Tilaisuudet, koulutukset	Hallituksen uutiskirje, sähköposti, puhelin	Tarvittaessa	Osaamisen lisääminen	Toiminnanjohtaja, muu henkilöstö osaltaan
SUURI YLEISÖ/ASUKKAAT	Toiminnan mahdollisuuksia ja tuloksia	Uutiskirje, sosiaalinen media, paikallinen ja alueellinen media, tilaisuudet, hankerekisteri, hankekartta	Uutiskirjeitä ja tilaisuuksia tarpeen ja tilanteen mukaan.	Uutiskirjeitä ja tilaisuuksia tarpeen ja tilanteen mukaan.	Henkilöstö, hallitus

KENELLE	MITÄ	MITEN	MILLOIN	MIKSI	VASTUU
KUNNAT, KEHITTÄMISYHTIÖT/ ELINKEINOJEN KEHITTÄJÄT	Ohjelman toteutuminen alue- ja kuntatasolla, toiminta-suunnitelmat ja -kertomukset	Sähköposti, ”Sydänsuomi - alueen johtoryhmä”, tapaamiset	Sähköposti tarvittaessa ja kokousten ja työryhmien yhteydessä	Tärkeä kehittäjä-kumppanuus, tulosten ja vaikuttavuuden osoittaminen, tiedon lisääminen, yhteen-sovittaminen alueen muun kehittämistoiminnan kanssa	Toiminnanjohtaja, henkilöstö, hallitus
ELY-KESKUS JA MUUT VIRANOMAISET	Leader-toiminnan eteneminen	Raportit, tapaamiset, sähköpostit	Tarvittaessa	Tulosten osoittaminen, tiedon lisääminen	Toiminnanjohtaja, henkilöstö, puheenjohtajat
TIEDOTUSVÄLINEET	Rahoituskauden mahdollisuuksia ja tuloksia, tapahtumat	Uutiskirje, sähköposti, tapaamiset	Uutiskirje tarpeen ja tilanteen mukaan, juttuvinkkejä, tiedotteita	Toiminnan tunnettavuuden lisäämiseksi. Vaikuttavuuden todentaminen.	Henkilöstö, hallitus

Viisari

Toimintasuunnitelma 2026

Euroopan unionin
osarahoittama

Viisari

1. YLEISTÄ	3
1.1 TAVOITTEET 2026	3
2. YHDISTYKSEN TOIMINNASTA	3
2.1 HALLITUS	3
2.2 TYÖRYHMÄT	4
2.3 TOIMIHENKILÖT JA TOIMISTO	4
2.4 YHDISTYKSEN KOKOUKSET	4
3. HANKETOIMINTA	4
4. VIESTINTÄ, KOULUTUS JA SIDOSRYHMÄTOIMINTA	6
4.1. VIESTINTÄ	6
4.2. KOULUTUS	7
4.3. SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖ	8

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2026

1. YLEISTÄ

Viisari ry panostaa toiminta-alueen elinvoiman ja kehittämismahdollisuuksien parantamiseen edistämällä kehittämisstrategian mukaisesti monipuolista hanketoimintaa ja mikroyritysten rahoitusta.

Yhteistyötä lisätään Leader-ryhmien, muiden kehittäjien ja hankkeiden välillä sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Viisari pyrkii ennakoimaan ja huomioimaan toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia ja suuntamaan toimintaansa huomioiden muutokset.

Vuonna 2023 MMM hyväksyi Viisarin uuden strategian vuosille 2023-2027 "Kestävästi keskiössä, Viisari välittää", uuden (CAP 27) strategian täytäntöönpanon valmistelu ja rahoitushakujen käynnistyminen tapahtuivat MMM:n ja Ruokaviraston asettamien aikataulujen mukaan.

1.1 Tavoitteet 2026

Vuonna 2026 Leader Viisari keskittyy strategiansa mukaiseen paikalliseen kehittämiseen ja vahvistaa rooliaan alueen neuvonantajana, rahoittajana ja yhteistyön mahdollistajana.

Tavoitteet ovat:

- tiedotetaan aktiivisesti rahoitusmuodoista ja -välineistä eri kohderyhmille.
- järjestetään neuvontaa/koulutuksia hankkeiden suunnitteluun, hakemiseen ja toteuttamiseen.
- panostetaan hankkeiden ohjaukseen ja tuetaan toteuttajia eri vaiheissa.
- seurataan hanketoiminnan edistymistä ja strategian tavoitteiden toteutumista sekä ryhdytään tarvittaessa toimenpiteisiin.
- tiedotetaan toiminnasta ja sen tuloksista sekä tuodaan esiin Viisarin ja hankkeiden vaikutuksia alueella (mm. yritys- ja hanketarinat).
- edesautetaan Sisä-Suomen Kalaleader -strategian toteutumista alueella.
- jatketaan itsearviointia ja hyödynnetään tuloksia toiminnan kehittämisessä.
- haetaan ja toteutetaan omia kehittämishankkeita strategian edistämiseksi.
- tehdään aktiivista kuntayhteistyötä ja vahvistetaan Viisarin asemaa paikallisen kehittämisen kumppanina.

2. YHDISTYKSEN TOIMINNASTA

2.1 Hallitus

Yhdistyksen hallitus valitaan alueen toimijoista kolmikantaperiaatteella. Hallitus vastaa Viisarin toiminnan ja talouden linjauksista, työnantajatehtävistä, Viisarin kehittämisstrategiaan hyväksyttävien hankkeiden arvioinnista ja ohjelman toimeenpanosta sekä uusien toimintamallien kehittämisestä Viisarille. Hallitus kutsuu kokouksiin tarvittaessa eri alojen asiantuntijoita. Hallituksen paikkoja kierrätetään yhdessä sovittavalla kiertoperiaatteen mukaisella tavalla. Hallitukselle tarjotaan mahdollisuus osallistua hallituskoulutuksiin, Leader-verkoston tilaisuuksiin ja vertaisauditointeihin osaamisen vahvistamiseksi.

Hallitus kokoontuu vuonna 2026 8-10 kertaa. Tarvittaessa kokouksia pidetään sähköposti- tai Teamskokouksina. Hallituksen kokous voidaan pitää myös opintomatkan yhteydessä. Yhteydenpito hallituksen ja toimiston välillä tapahtuu sähköpostilla ja extranet -sivuston välityksellä. Hallituksen kokousaineistot viedään extranettiin. Hankkeiden aineistot ovat Hyrrässä ja hallituksen jäsenillä on sinne selaajaoikeudet.

2.2 Työryhmät

Hallitus nimeää keskuudestaan yhdistyksen sisäiset tositetarkastajat, varsinaisen ja varatarkastajan. Hallitus voi nimetä tarpeelliseksi katsomiaan työryhmiä ja asiantuntijaryhmiä edistämään Viisarin toimintaa. Viisarilla toimii nimeämistoimikunta, joka valmistelee yhdistyksen syyskokoukselle esityksen hallituksen kokoonpanosta ja varajäsenistä. Toimikunta varmistaa, että esityksessä toteutuvat alueellinen edustavuus, kolmikantaperiaate ja tasa-arvo yhdistyksen sääntöjen mukaisesti.

Toimikunta nimetään kahdeksi vuodeksi kerrallaan, ja sen jäsenistä puolet on vuosittain erovuorossa. Se työskentelee erityisesti syyskokousta edeltävänä aikana valmistelemalla ehdotuksen erovuoroisten hallituksen jäsenten ja varajäsenten tilalle. Nimeämistoimikuntaan kuuluu kolme hallituksen ulkopuolista jäsentä, jotka edustavat julkishallinnon, yhdistysten ja yritysten sekä asukkaiden sektoreita. Toimikunnan esittelijänä toimii hallituksen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja, ja sihteerinä toiminnanjohtaja.

2.3 Toimihenkilöt ja toimisto

Yhdistyksellä on kaksi vakinaista työntekijää; toiminnanjohtaja ja hankesihteeri. Yhdistykselle palkataan tarpeen mukaan muita työntekijöitä.

Työntekijöiden työnjohdollisena esimiehenä toimii toiminnanjohtaja. Hallituksen ja työntekijöiden välisen yhteistoiminnan kehittämisessä korostetaan avoimuutta ja luottamusta toimivan työyhteisön ja kannustavan työilmapiirin varmistamiseksi.

Viisarin toimisto sijaitsee Saarijärvellä osoitteessa Virastotie 2. Hankeneuvontaa ja muita tilaisuuksia järjestetään jäsenkunnissa tarpeen mukaan.

2.4 Yhdistyksen kokoukset

Yhdistyksen kevätkokous pidetään huhtikuun loppuun mennessä. Kevätkokouksessa vahvistetaan tilinpäätös ja vuosikertomus. Kokouksen yhteydessä voidaan järjestää Viisarin toimintaan liittyvä muu tilaisuus. Syyskokous pidetään marraskuun loppuun mennessä. Siinä valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan yhdistyksen puheenjohtaja, hallituksen erovuoroiset jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenet sekä vahvistetaan toimintasuunnitelma, talousarvio sekä jäsenmaksujen ja palkkioiden suuruudet seuraavalle vuodelle. Yhdistyksen puheenjohtaja toimii myös hallituksen puheenjohtajana. Puheenjohtaja ja hallituksen jäsen voidaan valita enintään kolmelle peräkkäiselle toimikaudelle.

3. HANKETOIMINTA

Kehittämisen painopisteet 2023-2027

Strategian ja rahoituksen läpileikkaavia teemoja ovat:

- kestävä kehitys
- ilmasto ja ympäristö
- digitalisaatio

KESTÄVÄ KEHITYS, ILMASTO JA YMPÄRISTÖ: taloudellinen, ekologinen, sosiaalinen, kulttuurinen kestävyys. Alusta-, jakamis- ja kiertotalous resurssi- ja osaamisen edistäjinä.

INNOVATIIVISUUS JA UUDISTUMISKYKY

Muuttuvissa tilanteissa ja ympäristöissä luovitaan kekseliään yhteistyön ja kokeilujen kautta yhteenkuuluvuuden vahvistamiseen ja on luotu uusia ratkaisuja, tuotteita ja palveluja.

On uskallusta nähdä muuttuvat tilanteet mahdollisuuksina, soveltaa uusia työkaluja ja kekseliäisyyttä. Riskejäkään ei karteta. Olemassa olevat resurssit käytetään tehokkaasti. Oppiminen on myös poisoppimista vanhentuneista toimintatavoista.

VIREYS: TAHTOA JA KYKYÄ

Yrittäjyys ja yritysverkostot/-klusterit ovat kehittyneet ja myös kansainvälinen yhteistyö on lisääntynyt yrityksissä ja yhteisöissä. Jalostus- ja palveluketjuja on vahvistettu arvon luonnissa. Nuorten sitoutuminen alueelle ja yrittäjyys on vahvaa. Alue luo yrittäjyydelle edellytyksiä ja yrittäjyyttä ruokkii yrittäjämysteisyys.

Asukkaat ja yhteisöt ovat toimeliaita ja alueella on palveluja saatavilla. Alue on pito- ja vetovoimainen, poismuuttoon vaikuttavia työntekijöitä on saatu karsittua. Osaamistaso on parantunut ja osaajia on saatavissa alueen kehittämiseen.

ASUMISEN MAHDOLLISUUDET SEKÄ YMPÄRISTÖ

Alueella on erilaisia ja uusia ratkaisuja asumiseen. Ne tukevat alueeseen kiinnittymistä, etätyöskentelyä ja monipaikkaisuutta. Ympäristön viihtyvyys, turvallisuus ja monimuotoisuus parantavat asukkaiden viihtyvyyttä ja houkuttaa uusia asukkaita. Luonto ja kulttuuriympäristö ovat arvossa ja ympäristön tilaan vaikutetaan aktiivisesti.

DIGITAALISUUS alueen kehittämisen perustana, Älykäs kylä-kehittämisalustana

Toiminnan tavoitteena on:

- Viisarin alueella asukkaat voivat vaikuttaa alueen elinvoimaisuuteen ja omaan elinpiiriinsä. Viihtyisä ja turvallinen ympäristö, etätyö, mahdollisuudet ja monipuoliset asumisratkaisut houkuttavat uusia asukkaita.
- Ihmisistä ja ympäristöstä huolehditaan.
- Yritystoiminta on aktiivista ja se perustuu osaamiseen, yhteistyöhön ja asiakastarpeiden tuntemiseen.
- Pohjoinen Keski-Suomi on vahvana alkutuotannon ja jalostuksen alueena varautunut ruoan ja energian tuotannon kriiseihin ja kehittänyt tuotantoa, joka on vastuullista ja kokonaiskestävää.
- Kehittämisessä käytetään alueella Leader-rahoituksen lisäksi muita kehittämisvaroja. Yhteensovittamista tehdään kehittäjä- ja rahoittajaverkostossa.
- Vuonna 2026 painotetaan erityisesti painopistettä 3 Asumisen uudet tuulet ja ympäristö voimavarana, joka on edennyt aiempina vuosina muita painopisteitä hitaammin. Strategian tavoitteiden toteutumista seurataan ja tehdään tarvittavia korjaavia toimenpiteitä, tavoitteiden saavuttamiseksi.

Leaderin ja ELY-keskusten rahoitusvälineitä on eriytetty yritystukien osalta. Tukea voivat Leaderin kautta hakea pääsääntöisesti alle 5 htv työllistävät mikroyritykset ja yritystoimintaa suunnittelevat henkilöt.

Yritysten kehittämistä voidaan tukea erilaisten asiantuntija- ja valmennuspalveluiden avulla

- 1) uuden yritystoiminnan suunnitteluvaiheeseen
- 2) yritystoiminnan aloittamisvaiheeseen ja
- 3) yritystoiminnan kehittämiseen vakiintuneeseen yritystoimintaan.

Lisäksi tukea voidaan myöntää maatalouden ulkopuolisen yritystoiminnan

- 1) yrittäjyyskokeiluun
- 2) osa-aikaisen yritystoiminnan käynnistämiseen
- 3) päätoimiseen yritystoiminnan käynnistämiseen ja
- 4) yritystoiminnan käynnistämiseen omistajanvaihdoksen avulla
- 5) maatalouden kokeilutukea, uusien liikeideoiden testaamiseen ja kokeiluun.

Leader Viisarin kautta voidaan tukea yleishyödyllisiä kehittämis- ja investointihankkeita, jotka tukevat Viisarin strategisia tavoitteita ja painopisteitä.

Kehittämishanketyypit:

- 1) **Yleishyödyllinen kehittämishanke**, jossa edistetään yhteisöjen, yhdistysten tai alueiden toimintaa, yhteistyötä ja elinvoimaa.
- 2) **Yleishyödyllinen investointihanke**, jossa toteutetaan esimerkiksi yhteisiä tiloja, palveluja, reittejä tai ympäristöä parantavia investointeja.
- 3) **Pienhankkeet**, joiden kustannusarvio on enintään 8 000 €. Näillä mahdollistetaan ketteriä, paikallisia kehittämistoimia erityisesti kylien ja yhdistysten tarpeisiin.
- 4) **Älykkäät kylät -hankkeet**, joissa tuetaan yhteisöjen ja asukkaiden yhteistyötä, digitalisaation hyödyntämistä, palveluinnovaatioita sekä uusia ratkaisuja asumisen, työn ja yhteisöllisyyden kehittämiseksi.
- 5) **Valmisteluraha**, jota voidaan myöntää Älykkäät kylät -hankkeiden ja yritysryhmähankkeiden suunnitteluun sekä kehittämisideoiden jalostamiseen toteutuskelpoisiksi hankkeiksi.
- 6) **Yritys- ja yhteisöryhmähankkeet**, joissa useampi toimija kehittää yhdessä osaamistaan, palvelujaan tai uusia toimintamalleja. Näiden avulla voidaan vahvistaa verkostoitumista, ympäristövastuullisuutta ja paikallisia innovaatioita.

Vuonna 2026 painotetaan hankehaussa erityisesti kestävää kehitystä, ympäristövastuullisuutta, asumisen ja elinympäristön kehittämistä sekä yhteisöllisiä ja digitaalisia ratkaisuja. Painopisteenä on tukea hankkeita, jotka vahvistavat Pohjoisen Keski-Suomen elinvoimaa ja asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia omassa elinympäristössään.

Hakijoiden neuvontaa ja infotilaisuuksia järjestetään säännöllisesti ja tarpeen mukaan. Tavoitteena on varmistaa, että hankkeet valmistellaan huolellisesti, toteutetaan onnistuneesti ja tukevat Viisarin strategian tavoitteita. Neuvontaa tarjotaan sekä yksilöllisesti että yhteisissä tilaisuuksissa koko Viisarin toiminta-alueella.

Viisarilla on mahdollisuus toteuttaa omia kehittämishankkeita ja hakea rahoitusta eri lähteistä strategiansa tavoitteiden edistämiseksi. Vuoden 2026 aikana kartoitetaan ja arvioidaan uusia hankemahdollisuuksia erityisesti asumisen, yhteisöllisyyden, ympäristövastuullisuuden ja paikallisen elinvoiman teemoissa.

Vuonna 2026 Viisarin omia kehittämishankkeita ovat

- Kala-hanke: keskitytään kalastajien tarpeisiin ja heidän toimintaedellytystensä vahvistamiseen. Hankkeen toimenpiteet toteutetaan käytännönläheisesti konkreettisten kokeilujen, paikallisen yhteistyön ja uusien toimintamallien kautta, tavoitteenaan järvikalan arvostuksen ja käytön lisääminen alueella.
- Metsojen karkelot -hanke: jatkaa edellisvuoden toimia. Hankkeen toteutukseen on haettu jatkoaikaa vuodelle 2026, ja toimenpiteitä toteutetaan tarkennetun suunnitelman mukaisesti.

4. VIESTINTÄ, KOULUTUS JA SIDOSRYHMÄTOIMINTA

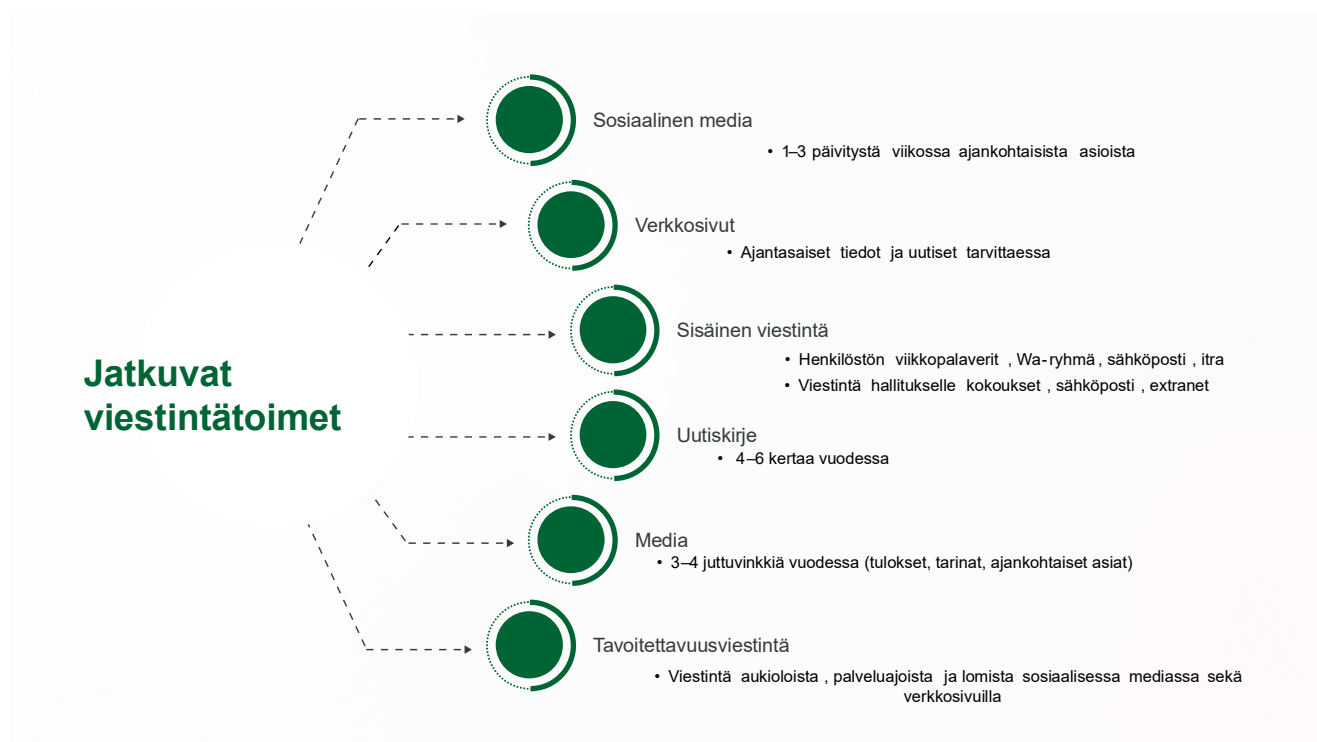
4.1. Viestintä

Viisarilla on voimassa viestintäsuunnitelma, ja sen tueksi laaditaan vuosittain viestinnän toimenpidesuunnitelma, joka liitetään toimintasuunnitelmaan ja päivitetään tarvittaessa. Viestintää toteutetaan yhteistyössä Keski-Suomen Leader-ryhmien ja ELY-keskuksen alueviestijän kanssa, mikä tukee tiedon jakamista ja alueellista koordinoitua.

Viisarin viestintä toteutetaan monikanavaisesti: paikallislehdissä, verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa (Facebook, Instagram, LinkedIn) ja uutiskirjeellä. Viisari voi tarvittaessa hankkia ostopalveluna lisäviestintäosaamista. Uutiskirje ilmestyy vähintään neljä kertaa vuodessa ja tukee sosiaalisen median ja

verkkosivujen tiedotusta. Uutiskirje on avoin kaikille ja sen voi tilata verkkosivujen kautta tai ilmoittamalla toimistolle. Tilaajina ovat mm. kyläyhdistykset, kunnat, kehittämissyhtiöt, media ja alueen yrittäjät. Keski-Suomen Leader-ryhmien yhteistyö auttaa tiedottamisessa. [PM1][TT2]

Henkilökohtainen viestintä on nopea ja tehokas tapa tiedottaa, ja sen liikkeellepanelevina toimijoina ovat hallituksen jäsenet, varajäsenet, yhdistyksen jäsenistö ja aktiiviset hanketoimijat. Paikallislehtiä, maakuntaradiota ja -televisiota hyödynnetään ohjelman etenemisen ja hankerahoituksen tiedottamisessa. Keski-Suomen Leader-ryhmien yhteistyötä jatketaan tiedottamisen vahvistamiseksi. Yhteisiä kampanjoita ja koulutustilaisuuksia toteutetaan tarvittaessa, ja yhteiset verkkosivut sekä sosiaalisen median kanavat muodostavat tiedottamisen perustan.

Hankkeiden viestinnässä huomioidaan hankekohtaiset tarpeet:

- Kala-hanke: hankkeen etenemisestä ja toimenpiteistä tiedotetaan Viisarin verkkosivuilla, sosiaalisen median kanavissa ja uutiskirjeessä.
- Metsojen karkelot -hanke: viestintä toteutetaan verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa ja uutiskirjeessä. Hankkeen toimenpiteiden ja tapahtumien luonteen vuoksi viestinnässä hyödynnetään myös lehti-ilmoituksia ja -mainoksia.

4.2. Koulutus

Vuonna 2026 Viisari järjestää hankesuunnittelutalouksia, maksamisneuvontaa ja infotilaisuuksia hanketoimijoille ja hakijoille. Koulutuksissa painotetaan uusien rahoitusmuotojen ja sähköisen asioinnin hallintaa sekä hankkeiden laadukasta valmistelua ja seurantaa.

Koulutuksia ja neuvontaa toteutetaan tarvittaessa yhteistyössä eri toimijoiden, kuten kuntien, kehittämissyhtiöiden, maaseutuverkoston ja muiden Leader-ryhmien kanssa.

Henkilöstö ja hallitus osallistuvat maaseutuverkostopalveluiden, Ruokaviraston ja maa- ja metsätalousministeriön (MMM) järjestämiin koulutuksiin. Lisäksi osallistutaan mahdollisiin Leader-

verkoston ja alueellisten toimijoiden yhteisiin koulutuspäiviin. Hallituksen jäsenillä on mahdollisuus osallistua myös puheenjohtaja- ja hallituskoulutuksiin tarpeen mukaan.

4.3. Sidosryhmäyhteistyö

Viisari ry:n roolia alueellisena kehittäjänä vahvistetaan jatkamalla vuoropuhelua ja yhteistyötä yksityisen sektorin ja yrittäjien sekä aluejohtoryhmän kanssa. Alueen elinkeinojen kehittäjien yhteistyötä jatketaan uusien yritysideoiden rahoittamiseksi. Osallistumme kuntien järjestämiin kyläiltoihin.

Viisarin toiminnanjohtaja osallistuu asiantuntijana seitsemän kunnan muodostaman aluekehittäjätiimin työskentelyyn. Tiimi arvioi kehittämishankkeita, antaa niistä alueen näkökulmasta lausuntoja, osoittaa tarvittaessa kuntarahoituksen kuntien valtuuttamana. Kehittäjätiimi arvioi pohjoisen Keski-Suomen alueelle esitettyjen kehittämishankkeiden (muiden kuin Leader-hankkeiden) toteutettavuuden ja ohjelmanmukaisuuden.

ELY-keskuksen kanssa ylläpidetään avointa ja luottamuksellista yhteistyötä säännöllisen vuoropuhelun, yhteisten kokousten ja tiedonvaihdon avulla. Lisäksi Viisari osallistuu aktiivisesti maa- ja metsätalousministeriön sekä Ruokaviraston järjestämiin tilaisuuksiin ja välittää ajankohtaista tietoa toiminta-alueelleen.

Saarijärvellä 5.11.2025

Tiina Toivonen, toiminnanjohtaja